

ЗБІРНИК НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПРАЦЬ

НАУКОВИЙ ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО ЛІСОТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ : збірник науково-технічних праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2015. – Вип. 25.3. – 420 с.

Збірник публікує науково-технічні праці співробітників вищих навчальних закладів України, науковців з-за кордону, а також спеціалістів лісового і деревообробного комплексу, присвячених різним аспектам освітнянських проблем та наукових досліджень, передового досвіду і впровадження у виробництво здобутих результатів.

Призначений для наукових працівників, аспірантів, інженерів галузі, викладачів вищих навчальних закладів освіти, коледжів і технікумів, студентів старших курсів.

Рекомендовано до друку вченою радою НЛТУ України (протокол № 3 від 19.03.2015 р.). У збірнику розглядаються проблеми лісового та садово-паркового господарства, екології та довкілля, технології та устаткування лісовиробничого комплексу, економіки, планування і управління промислового виробництва, інформаційних технологій галузі, а також освітнянські проблеми вищої школи.

Головний редактор: д.е.н., професор **Ю.Ю. Туниця** – академік НАН України

Заступник головного редактора: д.т.н., професор **Ю.І. Грицюк**

Редакційна колегія: д.б.н., проф. **В.К. Заїка**; д.б.н., проф. **Г.Т. Криницький**; д.б.н., проф. **В.І. Парпан**; д.б.н., проф. **С.М. Стойко**; д.б.н., проф. **П.Р. Третяк**; д.б.н., проф. **Р.Т. Гут**; д.с.-г.н., проф. **М.М. Гузь**; д.с.-г.н., проф. **Ю.М. Дебринюк**; д.с.-г.н., проф. **І.Ф. Калущий**; д.с.-г.н., проф. **Л.І. Копій**; д.с.-г.н., проф. **В.П. Кучерявий**; д.с.-г.н., проф. **В.П. Рябчук**; д.е.н., проф. **Б.В. Кульчицький**; д.е.н., проф. **І.М. Синякевич**; д.е.н., проф. **Ю.І. Стадницький**; д.е.н., проф. **Т.Ю. Туниця**; д.е.н., проф. **Г.С. Шевченко**; к.т.н., проф. **М.Г. Адамовський**; д.т.н., проф. **В.М. Голубець**; д.т.н., проф. **Н.І. Библюк**; д.т.н., проф. **П.В. Білей**; д.т.н., проф. **О.А. Кійко**; д.т.н., проф. **В.М. Максимів**; д.т.н., проф. **Я.І. Соколовський**; д.габ., проф. **Станіслав Баран** (Польща); д.габ., проф. **Анджей Возняк** (Польща); д.габ., проф. **Лідія Суковата** (Польща)

Відповідальний секретар : д.с.-г.н., доц. **Г.Г. Гриник**

Відповідальний за випуск : **В.С. Гураков**

Літературні редактори : **А.Ф. Павлишин**

Англомовний редактор : **Т.П. Дяк**

Коректори : **Я.Б. Невелюк, О.П. Лаврова**

Адреса редакції:

79057, м. Львів-57, вул. Ген. Чупринки, 103, НЛТУ України

Тел.: (032) 240-23-50; E-mail: nauk.visnyk@gmail.com; <http://nv.nltu.edu.ua/>

ISBN 5-7763-2435-1

© НЛТУ України, 2015

ЗМІСТ

І. ЛІСОВЕ ТА САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО 9

В.Л. Коржов

ОСОБЛИВОСТІ ГІДРОЛОГІЧНОЇ РОЛІ ГІРСЬКИХ ЛІСОВИХ ТЕРИТОРІЙ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ПАВОДКІВ..... 9

Л.С. Осадчук

ВМІСТ ТЕРПЕНОВИХ ВУГЛЕВОДНІВ У ХВОЇ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ РІЗНОЇ КАТЕГОРІЇ СМОЛОПРОДУКТИВНОСТІ..... 16

Я.В. Генік

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПРИРОДНОГО ЗАЛІСНЕННЯ ТА ЛІСОВОЇ ФІТОМЕЛІОРАЦІЇ ПОСТТЕХНОГЕННИХ ТЕРИТОРІЙ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ 21

Л.В. Попова

ПОРІВНЯННЯ БІОПРЕПАРАТІВ, СТВОРЕНИХ НА ОСНОВІ ФОСФАТМОБІЛІЗУВАЛЬНИХ І АЗОТФІКСУВАЛЬНИХ БАКТЕРІЙ..... 26

П.Б. Хосцький, А.А. Новак, О.М. Похалюк

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВЕДЕННЯ ВОЛЬЄРНОГО МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА..... 32

І.Я. Тимочко, Ю.А. Мельник

ФЕНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЕЗОННОГО РОЗВИТКУ ALLIUM URSINUM L. У РІЗНИХ ТИПАХ ЛІСУ 37

Ю.В. Євтушенко

AESCULUS CARNEA НАУНЕ В НАСАДЖЕННЯХ МІСТА КИЄВА..... 44

О.О. Аврамчук, А.М. Білоус

ОЦІНЮВАННЯ МОРТМАСИ ПІДСТИЛКИ СОСНОВИХ ЛІСІВ КИЇВСЬКОГО ПОЛІССЯ..... 50

В.С. Ейсмонт

МАСА НАЗЕМНИХ ОРГАНІВ ДЕРЕВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ НА ҐРУНТАХ ІЗ ГРАНІТНИМИ ПОРОДАМИ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ..... 55

О.Л. Кратюк, О.О. Климчук

ВПЛИВ ЯГІДНИКІВ НА БІОТОПІЧНИЙ РОЗПОДІЛ ТЕТЕРУКА (LYRURUS TETRIX L.) В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПОЛІССЯ УКРАЇНИ..... 60

О.А. Матвійчук

АВІФАУНА ДЕНДРОЛАНДШАФТІВ БУГО-ДЕСНЯНСЬКОГО ЗАГАЛЬНОЗООЛОГІЧНОГО ЗАКАЗНИКА..... 64

О.Б. Михайлів, І.С. Чучмар

РОЛЬ ПРОГАЛИН У ВІДНОВЛЕННІ КОРИННИХ ДЕРЕВОСТАНІВ В УМОВАХ ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА "РОЗТОЧЧЯ" 70

2. ЕКОЛОГІЯ ТА ДОВКІЛЛЯ..... 77

Ю.Ю. Туниця
 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЗИЦІЇ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНИХ
 ФОРУМАХ З ДОВКІЛЛЯ І РОЗВИТКУ 77

О.Я. Думич, Р.М. Данилик
 ЗООПЛАНКТОННІ УГРУПОВАННЯ ВОДОЙМ МІСТА ЛЬВОВА
 (НА ПРИКЛАДІ ПІСКОВИХ ОЗЕР) 85

Н.Г. Луців, Я.П. Целень, Г.Т. Криницький
 ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЗАПРОВАДЖЕННЯ НАБЛИЖЕНОГО
 ДО ПРИРОДИ ЛІСІВНИЦТВА В ЯЛИЦЕВО-БУКОВИХ ЛІСОСТАНАХ ДП
 "СТРИЙСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО" 90

Н.М. Гнатюшин, З.О. Знак
 ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОЦЕСУ ЗНЕШКОДЖЕННЯ ГІПОХЛОРИТНИХ РІДКИХ
 ВІДХОДІВ СПОЛУКАМИ ОЛЕФІНОВОГО РЯДУ В КАВІТАЦІЙНИХ ПОЛЯХ 96

Г.О. Комарницька
 УРБАНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ МЕТРОПОЛІЙНИХ ФУНКЦІЙ
 МІСТА ЛЬВОВА 100

К.Э. Рагимова, Н.З. Абдуллаева
 ОСОБЕННОСТИ ОБЕЗВРЕЖИВАНИЯ НЕФТЕСОДЕРЖАЩИХ
 ПРОМЫШЛЕННЫХ ОТХОДОВ..... 106

Б.А. Тамір
 ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ СІЛЬСЬКИХ СЕЛІТЕБНИХ
 ТЕРИТОРІЙ ПІВНІЧНОЇ ЧАСТИНИ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ 112

Е.А. Кульчицька, А.Р. Стояновський
 ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ МАРКЕТИНГУ ДЛЯ
 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНО-
 ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ НА ТЕРИТОРІЇ ЛІСОВОГО ФОНДУ 116

**3. ТЕХНОЛОГІЯ ТА УСТАТКУВАННЯ
 ЛІСОВИРОБНИЧОГО КОМПЛЕКСУ 121**

В.О. Маєвський, В.В. Маслій, Є.М. Миськів, Я.В. Мацішин
 ВПЛИВ КУТА ПОВОРОТУ КОЛОДИ ВІДНОСНО ЇЇ ПОЗДОВЖНЬОЇ ОСІ
 НА ОБ'ЄМНИЙ ВИХІД ПИЛОМАТЕРІАЛІВ 121

Г.В. Похмурська, А.А. Войтович
 УДАРНО-АБРАЗИВНЕ ЗНОШУВАННЯ ПОВЕРХНЕВИХ ШАРІВ,
 НАПЛАВЛЕНИХ ПОРОШКОВИМИ ДРОТАМИ СИСТЕМИ FE-CR-B-C..... 129

Ю.Р. Мельник, С.Р. Мельник, З.Ю. Палюх, О.С. Надала
 ПЕРЕРОБЛЕННЯ РОСЛИННИХ ОЛІЙ ШЛЯХОМ ЇХ АЛКОГОЛІЗУ
 ІЗОПРОПІЛОВИМ СПИРТОМ 135

Г.Ю. Уйгелій
 ТЕРМООКИСНА ДЕСТРУКЦІЯ ПОЛІМЕРІВ У ПРИСУТНОСТІ
 НИЗЬКОМОЛЕКУЛЯРНИХ СКЛАДНИКІВ МАСТИЛЬНО-
 ОХОЛОДЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СЕРЕДОВИЩ..... 140

С.М. Кульман
 ПРОГНОЗУВАННЯ ДОВГОВІЧНОСТІ ДЕТАЛЕЙ ІЗ ДЕРЕВИНИ ТА
 ДЕРЕВНИХ МАТЕРІАЛІВ ПІД ЧАС ЇХ ЦИКЛІЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ.....146

Р.Г. Будяну
 ОБҐРУНТУВАННЯ ТАКТИКО-ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ
 ПЕРСПЕКТИВНИХ ЗРАЗКІВ І ПОДАЛЬШОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ
 ВІТЧИЗНЯНИХ "ЛЕГКИХ" БРОНЬОВАНИХ АВТОМОБІЛІВ 156

Ю.Г. Мельниченко
 ВИЗНАЧЕННЯ ДОПУСТИМОГО ТЕМПЕРАТУРНОГО РЕЖИМУ НАПОВНЕН-
 НЯ ДІЛЯНОК МАГІСТРАЛЬНИХ ГАЗОПРОВІДІВ ПРИРОДНИМ ГАЗОМ..... 165

О.В. Сидоров, А.І. Каліновська, І.Ю. Кравченко
 ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ
 ЕНЕРГІЇ В ЧИГИРИНСЬКОМУ РАЙОНІ.....171

У.В. Фуч, З.Ю. Савчин, Р.О. Субтельний, Б.О. Дзіняк
 КООЛІГОМЕРИЗАЦІЯ НЕНАСИЧЕНИХ ВУГЛЕВОДНІВ ФРАКЦІЇ C₉
 У ЗВОРОТНИХ ЕМУЛЬСІЯХ178

**4. ЕКОНОМІКА, ПЛАНУВАННЯ
 ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗЯХ 184**

С.І. Лебедевич
 КОНЦЕПЦІЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИТРАТ
 ПРИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 184

О.В. Ареф'єва
 ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....187

В.В. Дурицький, Г.В. Дурицька
 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ
 В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ 193

Є.Й. Майовець, О.Р. Ярема
 МІЛІТАРИЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО
 ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ..... 199

О.В. Максимець, Н.І. Лаврович
 УПРАВЛІННЯ КЛІЄНТСЬКИМ КАПІТАЛОМ ПІД ЧАС РОБОТИ
 ЛІСОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗОВНІШНІХ РИНКАХ206

О.В. Дячишин
 ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ЛІСОВОМУ
 ГОСПОДАРСТВІ213

Ф.Ф. Соханіч
 ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ
 ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА219

О.С. Іршак
 МІСЦЕ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ В СИСТЕМІ
 УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ224

Т.В. Бут ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ РЕГІОНУ.....	230
Ф.А. Важинський КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	237
О.В. Демкович ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	243
А.М. Должанський, Ю.В. Пелюшкевич МЕТОДИКА ЗДІЙСНЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИТРАТАМИ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПОЛІГРАФІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	248
Б.А. Карпінський, І.М. Васильків, А.Б. Шевців, О.Б. Карпінська ЕВОЛЮЦІЯ ПІДХОДІВ У МОДЕЛЮВАННІ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І СТАЛОГО РОЗВИТКУ	253
Л.І. Лелик ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ: ЗАЛУЧЕННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ЕКОНОМІЦІ В ПІСЛЯКРИЗОВИЙ ПЕРІОД	265
Х.О. Мандзіновська МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА	273
Ю.В. Машика ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ	278
Р.Ю. Милян СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ МАСОВИХ ЗАХОДІВ В УКРАЇНІ.....	282
Л.А. Половинчак ОСНОВНІ ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	288
І.С. Процик, Х.С. Передало, О.Я. Шалак МЕХАНІЗМ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН ПІДПРИЄМСТВА.....	293
Н.В. Радванська СТАНОВЛЕННЯ ПОСТТРАДИЦІЙНОЇ ПАРАДИГМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	299
О.О. Столяренко, І.М. Лужецька, М.М. Сорочинська ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	305
У.Р. Стріжжик ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИТРАТ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ЩОДО БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРАКТИКИ І ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ПРИЙНЯТТЯМ ЗАКОНУ ПРО ПОДАТКОВУ РЕФОРМУ	309
Т.В. Черничко, Т.М. Гливіляс ДИНАМІКА ТА СТРУКТУРА КРЕДИТНИХ РЕСУРСІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	319

В.Р. Шевчук, В.Є. Кондратьєва ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРЕВАГИ (НЕДОЛІКИ) АУТСОРСИНГУ ПОСЛУГ ІЗ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ.....	325
А.А. Шлебат МОДЕЛЬ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ІНДИКАТОРІВ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	332
О.І. Щуревич ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ БАНКІВСЬКОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯДУ В УКРАЇНІ.....	338
К.О. Львіна, М.С. Мрочко ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ МОНЕТИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	344

5. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ГАЛУЗІ351

С.В. Устенко, О.О. Бібко ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МУРАШИНОЇ КОЛОНІЇ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ ЗАДАЧ.....	351
Р.О. Ткаченко, С.М. Дем'янчук ПОБУДОВА ЕМПІРИЧНИХ ФОРМУЛ ЗА ДОПОМОГОЮ БАГАТОШАРОВИХ НЕЙРОПОДІБНИХ СТРУКТУР ГЕОМЕТРИЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ	359
І.Ю. Хомицька, В.М. Теслюк МОДЕЛЬ СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ПРОЦЕСУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРУП АНГЛІЙСЬКИХ ПРИГОЛОСНИХ ФОНЕМ У СИСТЕМІ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ	364
Н.С. Марушко, Г.М. Воляник ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ: СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	370
Т.Є. Рає, Ю.О. Борзов ЛІНІЙНІ ФОРМИ З ЕЛЕМЕНТАМИ АЛГОРИТМУ RSA І ДОДАТКОВЕ ЗАШУМЛЕННЯ У ЗАХИСТІ ПІВТОНОВИХ ЗОБРАЖЕНЬ	377
И.О. Мовчан МЕТОДИКА ОПРЕДЕЛЕНИЯ РИСКА УВЕЛИЧЕНИЯ ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТИ ВРЕМЕНИ ЛИКВИДАЦИИ ПОЖАРА.....	382
М.С. Пасєка ОСОБЛИВОСТІ ГРУПОВОЇ ДИНАМІКИ В ІНЖЕНЕРІЇ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	391

6. ОСВІТЯНСЬКІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....396

А.М. Штангрет УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ.....	396
---	-----

<i>Р.А. Гнатюк, П.І. Островець</i>	
ЕВОЛЮЦІЯ ПОГЛЯДІВ ПРЕДСТАВНИКІВ ПРОВІДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ШКІЛ НА РОЛЬ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У ГОСПОДАРСЬКІЙ СИСТЕМІ.....	400
<i>А.І. Андрухів</i>	
АДАПТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УНІВЕРСИТЕТУ ІНФОРМАЦІЙНИМИ МАТЕРІАЛАМИ БІБЛІОТЕКИ.....	406
<i>І.Р. Шніцер</i>	
ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ СТАНУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ПЕРЕБІГУ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	411
ДО ВІДОМА АВТОРІВ СТАТЕЙ.....	418

1. ЛІСОВЕ ТА САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

УДК 630*[116+3.001]

*Ст. наук. співроб. В.Л. Коржов, канд. техн. наук –
УкрНДДірліс, м. Івано-Франківськ*

ОСОБЛИВОСТІ ГІДРОЛОГІЧНОЇ РОЛІ ГІРСЬКИХ ЛІСОВИХ ТЕРИТОРІЙ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ПАВОДКІВ

Представлено результати аналізу досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених стосовно оцінювання гідрологічної ролі лісів та їх впливу на виникнення паводків, зокрема і в гірських умовах. Подано інформацію про застосовувані технологічні процеси лісокористування в Українських Карпатах і сучасний стан лісотранспортної мережі. Означено особливості їх впливу на гідрологічну роль лісових територій. З'ясовано, що відсутність оптимальної мережі лісових автодоріг призводить до повсюдного застосування наземного трелювання та поширення шляхів первинного транспортування деревини в лісових масивах, що є основним чинником зниження гідрологічної ролі гірських лісових територій. Запропоновано використовувати величину густоти лісотранспортної мережі як показник впливу на гідрологічну роль лісів.

Ключові слова: гірські лісові території, гідрологічна роль, паводки, фактори впливу.

Вступ¹. Лісові екосистеми є одним із ключових факторів підтримання екологічної рівноваги на планеті. У Віденській декларації, прийнятій у квітні 2003 р., зазначено, що "...Ліси є основою життя на Землі. Підтримуючи ліси, ми підтримуємо життя земної цивілізації..." [1]. Екосферна роль лісів найвиразніше проявляється в гірських умовах, де спостерігається найбільш виражена дія природних факторів. Лісові насадження є основним стабілізаційним елементом, екологічним каркасом природного середовища, що мінімізує несприятливі природні процеси і явища в горах. Особливо необхідно відзначити водоохоронну і водорегулювальну роль лісів як основного чинника забезпечення повноцінного гідрологічного режиму всіх природних екосистем. Атмосферні опади затримуються кронами і стовбурами дерев. Волога поступово надходить під полог і вбирається невеликими обсягами в мох, лісову підстилку і ґрунт, які утримують її, поступово віддаючи в річкову систему. У процесі життєдіяльності лісових рослин волога витрачається на фізичне і фізіологічне випаровування та живлення. У розподілі зимових опадів роль лісу також велика. Спочатку у розподілі снігу по земній поверхні. Потім роль лісу в розподілі вологи починається навесні, коли сніг активно таниє. Завдяки лісам відбувається безперервне наповнення річок водою, відфільтрованої шарами ґрунту та лісової підстилки. У сухі періоди джерелом води є ліси, що накопичили її значних обсягів. Лісова рослинність шляхом фізичного випаровування і транспірації повертає в атмосферу значну кількість вологи, яка переноситься повітрям на сусідні території. Загалом гідроло-

¹ Стаття підготовлена в рамках виконання робіт за міжнародним проектом "HYDROFOR: системи оптимального ведення лісового господарства, спрямовані на посилення гідрологічної ролі лісів у попередженні паводків у басейні річки Бодрог" (реєстраційний номер HUSKROUA/1101/262), що реалізується в рамках програми Транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна за спів-фінансування Європейського Союзу.